

Souhrnná teritoriální informace Džibuti

Zpracováno a aktualizováno zastupitelským úřadem
ČR v Addis Abebě (Etiopie) ke dni 05.10.2009

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

1. Základní informace o teritoriu
2. Vnitropolitická charakteristika
3. Zahraničně-politická orientace
4. Ekonomická charakteristika země
5. Finanční a daňový sektor
6. Zahraniční obchod země
7. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR
8. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu
9. Investiční klima
10. Očekávaný vývoj v teritoriu

1. Základní informace o teritoriu

1.1. Oficiální název státu

- česky: Džibutská republika (Džibuti)
- arabsky: Gumhuriyah Gibuti
- francouzsky: République de Djibouti

1.2. Rozloha

- 23 200 km² – stát na východoafrickém pobřeží (bývalé Francouzské Somálsko)

1.3. Počet obyvatel, hustota na km², podíl ekonomicky činného obyvatelstva

- Počet obyvatel 486 530 (odhad červen 2006)
- Hustota zalidnění 21,15 obyvatel/km²

1.4. Průměrný roční přírůstek obyvatelstva a jeho demografické složení

- Průměrný roční přírůstek obyvatelstva 2,06 % (odhad 2005)

1.5. Národnostní složení

- Issové (somálského původu) - na jihu 60 %
- Afaři - v severní části země 35 %
- Francouzi, Arabové, Etiopové, Italové a další 5 %

1.6. Náboženské složení

- sunnitský islám 94 %
- křesťanství (římskokatolická církev, protestanti, pentekostalisté) 6 %

1.7. Úřední jazyk a ostatní nejčastěji používané jazyky

- arabština, francouzština
- Obyvatelstvo mluví také afarsky, somálsky, případně (uprchlíci z Etiopie) amharsky.
- Angličtina se prakticky vůbec neuvádí.

1.8. Administrativně správní členění země, hlavní město a další velká města

- 6 oblastí (cercles), jejichž sídla jsou totožná s největšími městy:
  - Džibuti (Djibouti-ville, hlavní město, 380 tis. obyvatel)
  - Ali Sabieh
  - Arta
  - Dikhil

- Tadjoura
- Obock

1.9. Peněžní jednotka a její členění, používání jiných měn

- Peněžní jednotka: 1 džibutský frank (Dfr, mezinárodní kód DJF) = 100 centimů
- V mezinárodním bankovním styku se používá USD, nebo EUR.
- Oficiální kurs (pevná vazba od roku 1973): 1 USD = 177,7 DJF

1.10. Státní svátky, obvyklá pracovní a prodejní doba

Veřejné svátky (dny volna):

- 1. leden Nový rok
- 1. květen Svátek práce
- 25. květen Den Afriky
- 27. červen Den nezávislosti (1977)
- 24. prosinec vánoce
- 25. prosinec vánoce
- 26. prosinec vánoce

Dále je volno o několika pohyblivých, lunárním kalendářem řízených muslimských svátcích, jako jsou Arafa (Nový rok), Mawlid (Prorokovy narozeniny), Lailat al-Miraji (začátek ramadánu), Eid al-Fitr (konec ramadánu), Eid-al Adha (ukončení pouti do Mekky) apod.

Čas:

GMT + 3 hodiny

Obvyklá pracovní doba:

- úřady: neděle-čtvrtek 6:30–13:00
- banky: neděle-čtvrtek 7:30–11:30
- (oficiální směnárny v centru hlavního města mají otevřeno 8:00–12:00, 16:00–19:30)
- obchody: neděle-čtvrtek 9:00–12:30, 16:00–19:30
- Pátek je, jako v jiných muslimských zemích, volným dnem.

1.11. Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty

Zvyklostí je pravidelná dlouhá polední siesta s diskutováním, žvýkáním katu (čátu) a popíjením silného odvaru ze zázvoru (místo čaje) v chladivých - klimatizovaných - místnostech džibutských obydlí - výhradně za účasti mužů.

1.12. Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

Vyžaduje se očkování proti žluté zimnici. Celoročně hrozí malárie, doporučují se proto antimalarika. S průměrnou teplotou 30°C je Džibuti nejteplejším městem v Africe; zejména od května do října jsou teploty na hranici snesitelnosti (vysoká vlhkost). V letních měsících už několikrát vypukla v zemi epidemie cholery, vyvolaná horkem a špatnými hygienickými podmínkami. Vzhledem k přítomnosti příslušníků amerických ozbrojených sil, francouzské cizinecké legie a jiných cizinců (jednotky námořnictva SRN) je

značně rozšířena prostituce a s ní spojené pohlavní choroby, včetně AIDS. Úroveň běžných zdravotnických zařízení není zastupitelskému úřadu z vlastní zkušenosti známa, ale patrně není příliš dobrá; lepší jsou nepochybně některé soukromé kliniky a zejména tamní francouzská nemocnice. Při vážnějších obtížích se každopádně doporučuje, pokud to zdravotní stav dovoluje, odletět ze země. Při ošetření se vyžaduje platba v hotovosti. Nezbytné je cestovní pojištění zahrnující zdravotní rizika. Při zamýšleném delším pobytu je výhodné seznámit se situací v zemi i z literatury (např. Prof. Vladimír ŠERÝ - Lexikon cestovní medicíny).

1.13. Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Vízové povinnosti jsou zbaveni pouze občané Francie. Pro ostatní vydávají víza velvyslanectví a konzuláty Džibutské republiky po celém světě. Vízum je také výjimečně možné získat na Velvyslanectví Francouzské republiky v Praze (tedy na francouzském konzulátu) Praha 1 - Malá Strana, Nosticova 10. K turistickým a obchodním cestám do Džibutské republiky je také možné obdržet - prakticky během jednoho dne - džibutské vstupní vízum do 30 dnů na velvyslanectví Džibutské republiky v Addis Abebě na základě příslušné žádosti a bez toho, že by byl vyžadován tzv. „garanční dopis“.

Vyžadují se dvě fotografie, pozvání od firmy, nebo soukromé osoby (pro turistiku potvrzení rezervace hotelu), zpáteční letenka, cestovní pojištění a důkaz solventnosti. Vízum se vydává na maximálně 10 dnů, ale jeho prodloužení na místě není problém.

Velvyslanectví Džibutské republiky příslušné pro Českou republiku:

Oficiálně nebylo zatím určeno. Zastupitelské úřady Džibutské republiky v Evropě se nacházejí v Paříži, 26 Rue Emile Menier; fax: +33 1 45535053, dále pak v Bruselu a v Ženevě.

1.14. Oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince – vhodnost návštěvy s ohledem na politickou či jinou situaci v zemi

Násilné zločiny se prakticky nevyskytují. Kapesní krádeže a pouliční loupeže nejsou vyloučeny, je však možné jim předejít nezbytnou opatrností. Zvýšené riziko hrozí hlavně v početných přístavních nočních klubech. S opatrností je nutné cestovat také v pouštních a pohraničních oblastech země (Somálsko, Eritrea i Etiopie).

1.15. Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu (včetně generálních či honorárních konzulátů) – popis spojení z letiště a z centra města

Pro Džibuti je příslušné Velvyslanectví ČR v Addis Abebě:

Embassy of the Czech Republic
P.O.Box 3108, Addis Ababa, Ethiopia
Tel.: +251 11 5516382; Fax: +251 11 5513471
e-mail: addisabeba@embassy.mzv.cz
czech.emba@ethionet.et

Vedoucí zastupitelského úřadu: Ing. Zdeněk DOBIÁŠ, mimořádný a zplnomocněný velvyslanec; v Etiopii od prosince 2005, v Džibuti od května 2006

Od března 1999 funguje v Džibutské republice Honorární konzulát České republiky (komunikace ve francouzštině, ale i angličtině), který byl v roce 2007 formálně povýšen na generální honorární konzulát:

Consulat Honoraire Generale de la République Tchèque en République de Djibouti
Rue de Londres, BP 3091, Djibouti-Ville, République de Djibouti
Tel.: +253 353165;
Fax: +253 350403, +253 356172;

e-mail: naguib@ets-naguib-sa.com

1.16. Kontakty na zastoupení ostatních českých institucí (Česká centra, CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism)

V Džibuti není zastoupena žádná další česká instituce na podporu obchodu či investic.

1.17. Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

V případě nouze by bylo nejvhodnější kontaktovat generální honorární konzulát ČR v Džibuti (viz 1.15.).

1.18. Internetové informační zdroje

- www.presidence.dj (stránka vlády a prezidenta; fr.)
- www.univ.edu.dj (univerzita; fr.)
- www.office-tourisme.dj (oficiální stránka turistické centrály; fr.)
- www.cicid.com, www.djiboutichamber.com (obch. komora; požadováno heslo!!!; angl., fr., arab.)
- www.svamc.dj (obchod, přeprava zboží; angl., fr.)
- www.banque-centrale.dj (národní banka; fr.)
- www.intnet.dj (portál Djibouti Telecom, odkazy; fr.)
- www.adi.dj (informační agentura, zprávy, aktuality; fr.)
- www.rtd.dj (rádio a televize, zprávy; fr.)
- www.lanation.dj (noviny - týdeník, aktuality; fr.)
- www.djiboutiport.com (přístav; angl., fr.)
- www.daallo.com (letecká společnost; angl.)
- www.un.org.dj (kancelář OSN pro Džibuti; fr.)
- www.djibnet.com (portál, odkazy, info; fr., angl.)
- www.hejleh.com/countries/djibouti.html (odkazy; angl.)
- Jednou z mála oficiálních stránek o Africe (a Džibuti) v češtině je: www.afrikaonline.cz
- Českou stránkou věnovanou pomoci Africe je: www.humanitasafrica.cz
- Vaší pozornosti se také doporučují oficiální stránky velvyslanectví ČR v Addis Abebě www.mzv.cz/addisababa

1.19. Adresy významných institucí

Komora byla založena už v roce 1906 a sdružuje prakticky všechny místní obchodní firmy. Seznam jejích funkcionářů se do značné míry kryje se seznamem honorárních konzulů.

Komora publikuje mnoho informačních materiálů a na požádání poskytuje - i v angličtině - podrobné informace o Džibuti, jeho hospodářském klimatu i podmínkách investování v této zemi a obchodování s ní.

Chambre Internationale de Commerce et d'Industrie de Djibouti (CICID)

BP 84, Djibouti

Tel.: +253 351070; Fax: +253 350096

e-mail: sic@cicid.com, cicid@cicid.com

Internet: www.cicid.com, www.djiboutichamber.com (stránky požadují heslo!!!)

2. Vnitropolitická charakteristika

2.1. Stručná charakteristika politického systému

Jakkoliv je Džibutská republika parlamentní demokracií, výkonná moc je po francouzském vzoru soustředěna v rukou prezidenta (a to už od vyhlášení nezávislosti).

Oficiálně se důsledně dodržuje parita mezi oběma hlavními národnostmi: prezident je Issa, a proto musí být premiér Afar. V historii v zemi vládoucí Francouzi podporovali Afary. Hnutí za nezávislost zato vedli Issové, kteří také v podstatě ovládli nový stát, vzniklý v roce 1977.

Volby do jednokomorového parlamentu (Národní shromáždění, Assemblée Nationale) se naposled konaly v lednu 2003. Koalice Union pour la Majorité Présidentielle (UMP) získala všech 65 křesel.

Nejdůležitější politické strany - koalice UMP:

- Rassemblement Populaire pour le Progres (RPP) - založena 1979, trvale vládne
- Front pour la Restauration de l'Unité et de la Démocratie (FRUD)
- Parti Nationale Démocratique (PND)
- Parti Populaire Social Démocrate (PPSD)

2.2. Hlava státu (jméno, kompetence)

- prezident Ismaïl Omar Guelleh
- Prvním prezidentem po získání nezávislosti byl Hassan Gouled Aptidon. Jeho synovec Guelleh byl zvolen v roce 1999 (na 6 let) a opětovně v dubnu 2005.

2.3. Složení vlády

• Premiér a ministr pro rozvoj Dileita Mohamed Dileita	
• Ministr zahraničních věcí a mezinárodní spolupráce	Mahamoud Ali Youssouf
• Ministr národní obrany	Ougoureh Kifleh Ahmed
• Ministr školství	Abdi Ibrahim Absieh
• Ministr pro prezidentské záležitosti a podporu investic	Osman Ahmed Moussa
• Ministr komunikace a kultury Bamakhrama	Rifki Abdoukader
• Ministr zdravotnictví	Baloita Tourab Saleh
• Ministr vybavení a dopravy	Elami Obsieh Waiss
• Ministr energetiky a přírodních zdrojů Mohamed Ali Mohamed	
• Ministr zemědělství, hospodářských zvířat a moře Dini Abdallah Billis	
• Ministr obchodu a průmyslu Saleban Omar Oudin	
• Ministr hospodářství, financí, plánování a privatizace Yacin Elmi Bouh	
• Ministr zaměstnanosti Mohamed Barkat Abdillahi	
• Ministr pro mládež, sport, volný čas a turistiku Akban Goita Moussa	
• Ministr vnitra Abdoukader Duale Waiss	
• Ministr spravedlnosti Ismael Ibrahim Hemed	
• Ministr pro bytovou výstavbu Abdallah Abdillahi Miguil	
• Ministr pro městský a regionální rozvoj	Souleiman Omar Oudine

---

(Zdroj: CIA září 2008)

3. Zahraničně-politická orientace

Zahraniční politika je silně orientována na Francii a arabský svět. Džibuti se ale také vymezuje vůči sousedním státům, z nichž jak Etiopie, tak Eritrea a Somálsko jsou mnohem silnější; samo sebe pokládá za ostrov stability v Africkém rohu. Pro USA je významným spojencem v boji se světovým terorismem (základna).

Po vypuknutí války Etiopie s Eritreou se Džibuti pokusila o usmiřovací roli, ale Eritrea ji obvinila, že straní Etiopii. Džibutsko-eritrejské styky byly následně zmrazeny od listopadu 1998 do března 2000, kdy slavilo úspěch libyjské zprostředkovatelské úsilí o jejich znovuuštění.

Vztahy s Etiopií vypadaly ještě v roce 1998 jako vzorové, z Džibuti se dokonce ozývaly návrhy na konfederaci. Během roku 2000 však došlo ke zhoršení: Džibuti usoudila, že by měla získávat víc z etiopské závislosti na využívání přístavu; relativní stabilizace v této záležitosti nastala až podpisem džibutsko-etioopské mezistátní smlouvy v dubnu 2002.

Ze Somálska, fakticky už dvanáct let rozdrobeného do klanových teritorií, sousedí Džibuti s de facto nezávislým, ale dodnes mezinárodně neuznaným Somalilandem (jak se nazval fungující stát na území bývalého Britského Somálska. Z Džibuti bylo obnoveno letecké spojení do Hargeisy, hlavního města Somalilandu.

3.1. Členství v mezinárodních organizacích a regionálních uskupeních

- OSN (od roku 1977), UNESCO, UNIDO, UNCTAD, FAO, WHO, ILO
- Mezinárodní měnový fond (IMF)
- Africká unie (AU), Ekonomická komise pro Afriku (ECA), African Development Bank, COMESA
- Liga arabských států, Organizace islámské konference
- Mezinárodní organizace Frankofonie
- Organizace sahélských zemí - založena 1997 v Libyi, členy jsou kromě Libye a Džibuti dále Eritrea, Burkina Faso, Čad, Egypt, Gambie, Mali, Niger, Senegal, Súdán a Tunisko
- Intergovernmental Authority on Development (IGAD) - východoafrické regionální organizaci se sídlem v Džibuti, založené v roce 1986 z popudu džibutského prezidenta Aptidona. Ještě do 22. dubna 2007, kdy Eritrea dočasně vystoupila pro předpojatost uskupení pod vlivem USA, byly jejími členy kromě Džibuti ještě Etiopie, Keňa, Uganda, Somálsko a Súdán.

3.2. Účast země na mnohostranných smlouvách a dohodách

Džibuti je členem Hnutí nezúčastněných zemí (Nonaligned Movement, NAM) a G-77. Patří také do společenství ACP (africké, karibské a tichomořské země), skupiny 77 zemí se speciálními vztahy s Evropskou unií, jež se v posledních letech řídí dohodou podepsanou v červnu 2000 v Cotonou (Cotonou Agreement).

V rámci organizace COMESA (Common Market for Eastern and Southern Africa) se devět zemí - Džibuti, Egypt, Keňa, Madagaskar, Malawi, Mauritius, Súdán, Zambie a Zimbabwe - zapojilo do vzájemné liberalizace obchodu: v říjnu 2000 vyhlásily první zónu volného obchodu v Africe.

3.3. Přehled bilaterálních smluv s ČR (včetně data vstupu) – mimo smluv dle kap.7.1.

Smluvní základna neexistuje.

Diplomatické styky Džibuti s bývalým Československem trvaly od roku 1977 do roku 1992; s Českou republikou byly navázány teprve v roce 1997 se zpětnou platností k 1. lednu 1993. V březnu 1999 byl v Džibuti otevřen honorární konzulát ČR, vedený významným místním obchodníkem. V roce 2007 byl tento konzulát formálně povýšen na honorární generální konzulát.

4. Ekonomická charakteristika země

Džibuti je chudá země, závislá na zahraniční (převážně francouzské a dubajské) pomoci a orientovaná výhradně na poskytování přístavních služeb; průmysl prakticky neexistuje a k zemědělství chybí vhodná půda.

4.1. Zhodnocení hospodářského vývoje za minulý rok, předpověď dalšího vývoje

Ekonomika využívala tranzitních dodávek do Etiopie přes džibutský přístav, přes který je, (v důsledku etiopsko-eritrejské války a nadále neurovnaných vztahů), směřován téměř všechen etiopský zahraniční obchod. Pozitivní vliv má také postupné zvyšování americké vojenské přítomnosti v zemi (zřízení velitelství US Joint Task Force Horn of Africa v přístavu Obock). Privatizace téměř všech veřejných služeb je stále odkládána. Přístav a letiště provozují firmy z Dubaje. Strukturální změny postupují pomalu. Pro rok 2009 se předpokládá růst HDP ve výši 5 %.

4.2. Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (HDP/obyv., vývoj objemu HDP, podíl odvětví na tvorbě HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti)

Základní makroekonomické údaje

Ukazatel	2004	2005	2006	2007	2008
HDP v tržních cenách (mil. USD)	663,8	709,0	760,0	848,0	982,0
Růst HDP (%)	3,0	3,2	4,5	5,1	5,8
HDP na obyvatele (USD)	932,0	983	1 020	1 108	1 252
Míra inflace (růst spotřeb. cen, %)	3,1	3,5	3,6	4,9	11,9
Směnný kurs (DJF/1 USD)	177,7	177,7	177,7	177,7	177,7

Zdroj: EIU; x = odhad

4.3. Průmysl – struktura, tempo růstu, nosné obory

Džibutský průmysl přispívá podle odhadů do HDP zhruba 16 %.

Existují desítky malých podniků a četné dílničky. Ovšem jedinou ovárnou, která odpovídá vyspělejším standardům, je výrobní závod Coca-Coly. Součástí hospodářské reformy má být privatizace státní továrny na léky a mlékárny. Nerostné bohatství se netěží, s výjimkou soli kolem jezera Assal.

4.4. Stavebnictví

4.5. Zemědělství – vývoj, struktura

Džibutskou půdu tvoří převážně sopečná poušť. Podíl na HDP je asi 2 %. Větší význam má chov dobytka nomádským obyvatelstvem. Produkce se odhaduje na 4 tis. tun hovězího a telecího masa a 4 tis. tun kozího, skopového a jehněčího masa. Potenciál ročních výlovů ryb a jiných oceánských živočichů je odhadován na 50 tis. tun, zatím je využíván asi z 1/50 (1 000 t ročně).

4.6. Služby

Služby tvoří 82 % hrubého domácího produktu. Hlavním zdrojem příjmů jsou služby džibutského přístavu, mezinárodního letiště a služby pro americký, francouzský (cizinecká legie) a německý vojenský kontingent. Velkoobchod i maloobchod jsou v soukromých (často arabských) rukou.

Turistika má nevyužitý potenciál. Kromě chybějící infrastruktury (zejména mimo hlavní město) se Džibuti musí potýkat i s nálepkou poněkud nehostinné a příliš drahé země. Džibuti navštěvuje ročně zhruba 20 tis. turistů a devizový příjem podle odhadů dosahuje 3–4 mil. USD.

4.7. Infrastruktura (doprava, telekomunikace, energetika – z toho jaderná)

Silniční doprava

Ze zhruba 2.800 km silnic je jen desetina asfaltovaných. Na dobré úrovni je tah na hranici s Etiopií. V používání je přibližně 10 tis. osobních a přes 2 tis. nákladních aut.

Železniční doprava

Stavba trati Djibouti-Ethiopian Railway (Chemin de Fer Djibouti-Ethiopien) spojující Džibuti s etiopskou Addis Abebou o celkové délce 781 kilometrů (z toho 121 na džibutském území) byla zahájena koncem 19. století a byla dokončena po dvaceti letech za přispění Francie. Společné etiopsko-džibutské vlastnictví železnice stvrdily smlouvy z roku 1981 a 1985. Na rekonstrukci přislíbila část peněz Evropská unie, avšak její příspěvek USD 100-200 mil. je jen zlomkem nákladů na úplnou rehabilitaci trati (odhady hovoří o potřebě USD 1,5 mld.). V srpnu 2009 ovšem smlouvu s EU na rekonstrukci tratě jednostranně vypověděla etiopská vláda.

Letecká doprava

Mezinárodní letiště pro hlavní město je v Ambouli. Dalších šest letišť funguje pro vnitrostátní přepravu, kterou provozují soukromé společnosti Air Djibouti/Red Sea Airlines a Daallo.

Námořní doprava

Etiopie přeměrovala do Džibuti prakticky veškerý zahraniční obchod (z eritrejských přístavů Assab a Massawa). V květnu 2000 se výhradní správy džibutského přístavu ujala Dubai Ports Authority. Ta začala pracovat na zvětšení přepravní kapacity až na 147 tis. tun měsíčně. K efektivnějšímu využití džibutského přístavu by mělo dojít po aplikaci džibutsko-etioopské dohody o víceúrovňovém dopravním systému, která má umožnit rychlé odbavení a přepravu zásilek určených pro Etiopii (Etiopský parlament dohodu schválil 3. dubna 2007).

Telekomunikace

Mezinárodní telefonní spojení funguje od roku 1985. Poskytovatelem je státní Djibouti Telecom SA, který podepsal kontrakt na využívání džibutských internetových služeb s jihokorejskou firmou Hanaro Telecom. Televizní studio za USD 3 mil. darovali zemi Japonci (1992) v rámci rozvojové pomoci.

Energetika

Výroba elektrické energie je závislá na generátorech napájených importovanou ropou. Předmětem mezinárodního zájmu je energetické využívání termálních pramenů u jezera Assal - zvažuje se vybudování elektrárny s kapacitou 30 MW.

4.8. Přijímaná a poskytovaná rozvojová pomoc

Největším donorem Džibuti je Francie a z multilaterálních především Evropská unie.

Oficiální rozvojová pomoc (mil. USD):

Zdroj	2000	2001	2002	2003	2004
Bilaterální	42,1	28,1	36,9	28,137,0	39,4
- z toho: Francie	20,6	21,9	26,3	21,922,8	24,5
Multilaterální	19,7	29,7	38,8	29,739,5	27,3
- z toho: Evropská unie	1,8,	6,6	1,89	6,6	1,9
MMF	3,6	5,9	5,9	7,7	5,6
Celkem (včetně ostatních)	71,4	57,8	77,8	78,9	64,1

Zdroj: EIU

5. Finanční a daňový sektor

5.1. Státní rozpočet – příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

(DJF mil.)	2002	2003	2004	2005	2006
Příjmy	30 947	37 962	42 080	46 714	47 866
Výdaje	34 656	40 117	44 209	46 410	51 118
Bilance	- 3 709	- 2 155	- 2 129	-2 750	-3 033

Zdroj: EIU

5.2. Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let)

Platební bilance (mil USD)

	2002	2003	2004	2005	2006
Obchodní bilance	- 201	- 249	- 283	- 326	-281
Bilance běžného účtu	- 36,5	- 47	- 53	- 63	-99

Zdroj: EIU

Devizové rezervy (mil.USD):

	2001	2002	2003	2004	2005
Celkem	70,3	73,8	70,3	92,4	89,3

Zdroj: EIU

5.3. Zahraniční zadluženost, dluhová služba

Zahraniční zadluženost

	2001	2002	2003	2004	2005
Dlouhodobý dluh	236	305	366	394	389
- z toho: multilaterál.	144	197	245	274	277
bilaterální	92	108	116	114	107
Krátkodobý dluh	11	10	9	13	17
Úvěry IMF	16	20	20	21	19
Celkový vnější dluh	263	335	396	428	424
Celková dluhová služba (=splátky/rok)	11	12	16	18	17

Zdroj: EIU

5.4. Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

Centrální banka (Banque Nationale de Djibouti – BND) guvernér Djama Mahamoud Haid

Komerční banky Banque Indosuez Mer Rouge (BIS-MR)

- Banque pour le Commerce et l'Industrie Mer Rouge (BCI-MR)
- Banque de Développement de Djibouti
- Bank of Africa

Pojišťovny Boucher Assurances, AMERGA, a pobočka Ethiopian Insurance Corporation

5.5. Daňový systém

Vybírá se daň ze zaměstnaneckého příjmu (progresivně 2–32 %) plus zdravotní a sociální pojištění (15,7 % platí zaměstnavatel, 4% zaměstnanec) plus z vyšších příjmů (nad 60 tis. DJF měsíčně) osm procent vlasteneckého příspěvku (contribution patriotique). Firmy odvádí 25 % daň ze zisku.

Clo se platí z veškerého zboží dováženého pro domácí spotřebu: 5 DJF za kilogram ovoce a zeleniny, 5–10 % za potraviny, 20 % za oblečení, stavební materiál, stroje a 33 % za luxusní zboží.

Od cla jsou osvobozeny mouka pro pekárny a zboží dovážené pro projekty financované ze zahraničí.

Spotřební daň se vybírá z ropných produktů, tabákových výrobků, parfémů, kávy a alkoholických nápojů. Příplatek ve výši 14 DJF za litr se platí za nealkoholické nápoje, včetně minerálních vod.

6. Zahraniční obchod země

6.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo – tabulka

Obchodní bilance v mil. USD

	2002	2003	2004	2005	2006
Vývoz FOB	83	89	90	94	55
Dovoz FOB	287	338	373	420	336
Saldo	- 204	- 249	- 283	- 326	-281

Zdroj: EIU

6.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

Údaje z roku 2005 (%)

Vývoz		Dovoz	
Somálsko	66	Saúdská Arábie	22
Jemen	3	Etiopie	5
Indie	1	Čína	10
Etiopie	21	Francie	5
UK	0,7	Indie	19
		USA	5
		Japonsko	5

6.3. Komoditní struktura

Údaje z r. 2002 (%)

Vývoz	Dovoz
Re-exporty 81,5	Potraviny 31,2
Místní výrobky 18,5	Ropné produkty 14,5
	Khat 10,4
	Stroje a zařízení 8,7

6.4. Dovošní podmínky a dokumenty (po vstupu do EU), celní systém, kontrola vývozu

Importér musí obdržet dovošní licenci, za kterou se platí pevná částka plus procento z obrátu, různé podle druhu činnosti (průmyslové firmy nejméně, obchodníci nejvíc). Dovoz je plně liberalizován.

6.5. Ochrana domácího trhu

Formou cel na dovoz zahraničního zboží dle sazebníku.

6.6. Zóny volného obchodu

Zákonem z roku 1994 vznikla v rámci zóny volného obchodu v přístavu (Port Free Zone) průmyslová zóna (Export Processing Zone). Volnějším režimu se těší každá firma exportující nebo dodávající pro přímý export (ne na domácí trh): osvobození od daní a poplatků po dobu deseti let a od jedenáctého roku

---

daň ze zisku ve výši pouhých 10 %, možnost bezcelních dovozů (suroviny, zařízení, polotovary). Firmy v průmyslové zóně nejsou vázány džibutskými pracovními zákony.

7. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

7.1. Smluvní základna

Od vstupu ČR do EU (1. 5. 2004) se vůči Džibuti v obchodní oblasti aplikuje smluvní základna EU.

7.2. Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let – tabulka

Údaje v tis. USD	2004	2005	2006	2007	2008
Vývoz (z ČR)	89	140	173	258	51
Dovoz (do ČR)	6	1	97	4	21
Saldo	83	139	76	254	30

7.3. Komoditní struktura českého vývozu/dovozu

Vývoz (tis.USD)		Dovoz (tis. USD)	
Přístroje elektronického záznamu zvuku	51	Reaktory kotle přístroje nástroje mechanické	21
		Přístroje optické	1

7.4. Perspektivní položky českého exportu (velikost trhu, podíl domácí výroby a dovozu)

Vzhledem k prudkému nárůstu reexportu živých zvířat (dovozy ze Somálska a Etiopie) by bylo vhodné uvažovat o nabídce služeb (veterinární), ale i investičních celků (např. jatka). Perspektivně by se v zemi zřejmě (financování z 10. EDF EU, MMF resp. SB) daly získat zakázky při budování sítě infrastruktury (připravovaná celková rekonstrukce letiště v Ambouli, expresní silniční koridor z Džibuti přes Addis Abebu až do jihosúdánské Juby, rekonstrukce železničního tahu), zejména pak rozvodných energetických sítí od připravovaných geotermálních zdrojů.

Kromě zápalek a žiletek by mohly zaujmout především potraviny (sušené mléko, mouka), zbraně a munice, osobní automobily, nábytek, vybavení pro chemický (zpracování ropy) a těžební průmysl (sůl), technologie na výrobu skla a cementu, technologie na využití solární a geotermální energie, spotřební zboží, zdravotnický materiál.

7.5. Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

O případné existenci společných firem nemá zastupitelský úřad žádné informace. Poptávka je po českých zbraních a střelivu, ostatní zboží je skoro neznámé; propagaci by napomohla spolupráce či přímo výrobní kooperace s francouzskými firmami.

7.6. Vyhodnocení poptávek v teritoriu po českém zboží, výrobní kooperaci

Kromě komodit zmíněných pod bodem 7.3., tj. textilní výrobky, zápalky a bižuterie, existuje na trhu jen malá informovanost o českých výrobcích. Z toho důvodu a také s ohledem na skutečnost, že průmyslová výroba není tradičním oborem v Džibuti, není přímá poptávka po výrobní kooperaci. Na druhé straně je známo, že Džibuti má zájem na zahraničních investicích do infrastruktury, např. modernizaci a rozšíření

---

mezinárodního letiště na bázi BOT, viz rozšiřování a správa džibutského přístavu Dubai Port Authority, kterou financuje emirát Dubai.

7.7. Zahraniční rozvojová spolupráce

ČR zatím Džibutské republice neposkytla žádnou rozvojovou pomoc. Lze doufat, že s příspěvků ČR do 10. EDF budou rozvojové projekty EU přístupné také pro české firmy.

V červenci 2007 poskytla ČR Džibutské republice humanitární dar ve výši 400 tis. Kč na odstraňování následků dlouhodobého sucha.

7.8. Vzájemná výměna v oblasti služeb

Omezený obchodní styk se projevuje také v oblasti služeb. Nutno konstatovat, že vzájemná výměna v této oblasti neexistuje.

7.9. Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

viz 8.2.

8. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

8.1. Distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Fungují standardní metody prodeje. Kvalitní místní zástupce je výhodou. Základní informace může podat a kontakty zprostředkovat generální honorární konzul ČR v Džibuti pan Naguib Sadik ABDALLAH (firma ETS Naguib, Fax: +253 356172, E-mail: info@ets-naguib-sa.com); komunikace a nabídky musí být ve francouzštině, nebo v angličtině (češtinu ve firmě ani na konzulátě nikdo neovládá).

8.2. Podmínky zaměstnávání cizinců a místních sil

Cizinec může získat zaměstnání, má-li pracovní povolení, o které žádá budoucí zaměstnavatel a které vydává Ministerstvo práce maximálně na dva roky, s možností prodloužení.

K žádosti je potřeba přiložit prohlášení o přijetí do práce, doporučující dopis, dva výtisky životopisu, tři fotografie a čtyři kopie pracovní smlouvy. Ministerstvo má k vyjádření 30 dnů od zaregistrování žádosti. Nevyjádří-li se ve stanovené lhůtě, pracovní povolení je uděleno.

8.3. Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

Vzhledem k promíchání africké, arabské a evropské (francouzské) obchodní kultury a zvyků se jeví jako ideální založení společné firmy s místním partnerem nebo nalezení spolehlivého distributora.

8.4. Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP)

Nutná je znalost francouzštiny a ideálně i arabštiny. Nutnost prospektů a informačních materiálů ve francouzštině, v angličtině jen doplňkově. Rozhlas i televize Radiodiffusion-Télévision de Djibouti (RTD), stejně jako tisková agentura Agence Djiboutienne d'Information (ADI) a jediné (týdenní) periodikum La Nation, jsou kontrolovány vládou. Televize vysílá ve francouzštině a v arabštině 4-6 hodin denně, rozhlas 17 hodin denně. Většina reklamy je pod evropským (francouzským) vlivem.

8.5. Způsoby řešení obchodních sporů

V obchodních kontraktech uvádět parity dle INCOTERMS a případné spory se snažit převést na mezinárodní půdu.

8.6. Režim zadávání veřejných zakázek

Nabídky tendrů na dodávky pro veřejný sektor, stejně jako veškeré potřebné informace pro podnikatele se zájmem o Džibuti, zajistí přímo honorární generální konzulát ČR. Stále platí, že větší šanci na velké dodávky mají francouzské, nebo arabské společnosti; české firmy s dobrými kontakty na Francii, nebo na arabský svět, se však mohou případně zapojit jako subdodavatelé.

8.7. Problémy a rizika místního trhu

Obtížná dostupnost potřebných informací - neznalost prostředí (cla, daně), navázání kontaktu s distributory, slabší kupní síla obyvatelstva, užívání francouzštiny a arabštiny.

8.8. Problematika ochrany duševního vlastnictví

8.9. Obvyklé platební podmínky, platební morálka

Doporučené platební podmínky jsou stejné jako v případě jiných afrických zemí: neodvolatelný potvrzený akreditiv (L/C), splatný ihned proti dokumentům, nebo platba předem.

8.10. Významné veletrhy a výstavy v teritoriu

Zatím se nekonaly, ale Obchodní komora (CICID) zvažuje uspořádat v Džibuti první mezinárodní veletrh v dohledné době.

9. Investiční klima

9.1. Podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Rovnoprávný je přístup k domácím i zahraničním investorům. Investiční zákoník byl přijat v roce 1984 a upraven v roce 1994. Podle něj se finanční a jiná pravidla liší pouze výší investice:

- Regime A platí pro investici o minimální výši DJF 5 mil. (tj. cca USD 28 tis.), která je umístěna do jakéhokoli sektoru,
- Regime B pro každou investici nad DJF 50 mil. (tj. USD cca 280 tis.), což je minimální výše investice do výstavby bytů a průmyslových, nebo turistických kapacit.

9.2. Přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

Výše zahraničních investic není zveřejňována po zemích ani po komoditách.

9.3. České investice v teritoriu

Nejsou známy.

9.4. Nejperspektivnější odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

Potravinářský průmysl, energetické sítě, telekomunikace, přístavní zařízení a vnitrozemská dopravní (železniční i silniční) infrastruktura.

9.5. Rizika investování v teritoriu

- (viz 8.5., 8.7.)

10. Očekávaný vývoj v teritoriu

10.1. Významné události v následujícím roce a jejich dopady na ekonomickou sféru země

- Viz 4.1.

10.2. Trendy, vstup země do mezinárodních uskupení, přijetí nových zákonů, daní apod.

Vzhledem ke strategické poloze (a v období současného boje s mezinárodním terorismem) získává Džibuti politicky i ekonomicky. USA spolu s rozšiřováním své vojenské přítomnosti posilují i rozvojovou spolupráci - poskytují finance pro zdravotnictví a školství.

Po nástupu prezidenta Sarkozyho se naproti tomu poněkud ochladily vztahy s Francií a tento trend se ještě může mírně prohloubit.

Dominance politické koalice prezidenta Guelleha se potvrdila ve volbách v únoru 2008 kde za bojkotu opozice opětovně získala všech 65 křesel.

Ekonomické reformy, požadované MMF, se patrně nepodaří naplnit. Růst HDP se pro rok 2009 přesto očekává kolem 5 %. Inflace ve sledovaném období patrně mírně překročí 3 %. I v dalších letech bude růst obrát džibutského přístavu (i investice do něj), vzhledem k jeho důležitosti nejen pro Džibuti, ale hlavně jako tranzitní pro Etiopii.

10.3. Nové možnosti pro český export či jinou ekonomickou spolupráci s ČR

- Viz 7.4., 9.4.